

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Delavska zbornica

Na naše delovne trge v Sloveniji stopa vsako leto okoli 10.000 novih delovnih sil, v Jugoslaviji pa okoli 100.000. Za temi številkami se skrivajo težki, socialno politični problemi, ki se odražajo v skrbnem vprašanju: Kako zaposliti te tisoče, kako preprečiti rastočo brezposelnost?

To vprašanje je med najtežjimi, ki se tičejo uspešnega reševanja aktualnih socialnih zadev. So pa še druge neštete stvari, ki spadajo v okvir vsake podobne socialno politične zakonodaje. V naši državi imamo tudi svojo socialno zakonodajo. Ne moremo pa trditi, da bi ta socialna zakonodaja bila na oni stopnji, na kateri se nahajajo drugod socialno politične zakonske določbe, ob katerih uresničevanju ter izvajanju se rabljajo tista številna socialna trenja, ki so posledica sodobnih vse večjih prepadov med onimi, ki nekaj imajo, in med onimi, ki nimajo. Ne radi izravnanja socialnega stanja vseh družbenih in narodnih slojev, ampak radi materialne okrepitev obuboženih in srednjih plastí naroda in družbe so gotove države ustvarile sijajne vzore hvalevredne in moderne socialne zakonodaje, ki si jih lahko tudi pri nas postavimo za zgled.

V nedeljo se sestanje v ljubljanski Delavski zbornici naš delovni parlament, se zbera delegati Delavske zbornice, tega manifestantnega fóra vseh onih socialnih ustanov in teženj, katerih končni cilj je ustanoviti in izvesti materialnim, čim močnejše zadoščanje materialnim, duhovnim ter strokovno stanovskim potrebam vseh duševnih in fizičnih delovnih slojev. Ta socialni parlament bo na svoji nedeljski skupščini obravnaval vse aktualne socialno politične probleme, ki vključeni v postavkah novega proračunskega osnutka Delavske zbornice v Ljubljani za poslovno leto 1938.

Novi proračun Delavske zbornice predvideva skupno 2.200.000 dohodkov, torej za 200.000 več napram letu 1937, ter ravno toliko izdatkov. Med izdatki nahajamo sledeče postavke: osebni izdatki din 561.980, materialni izdatki poslopij v Ljubljani in na Prevaljah ter uradov v Ljubljani 268.500 dinarjev, Materialni izdatki uradov v Mariboru 127.200 dinarjev, materialni izdatki hiše v Celju 43.050 dinarjev, Zavarovanje in davki za osebe 161.460 dinarjev, samoupravni organi din 100.400, kulturne svrhe 85.000 din, socialna politika 395.000 din, investicije, nabavke in naložbe 565.000 din, budžetska rezerva 71.890 din. V okviru partije socialna politika so predvidene tudi podpore brezposelnim v znesku 110.000 din ter podpore za pravno zaščito, razne ter podpore in podpore rudarski zadrugi v skupnem iznosu 100.000 din. Nekatere postavke so nekoliko višje od lanskih in predlanskih, vendar je izven dvoma, da bi bilo potrebno zvišanje gotovih postavk, predvsem onih, ki naj služijo ublaževanju brezposelnosti. Maribor kot izrazit delavski ter industrijski center ima še prav tehtne razloge, da se življenjskim potrebam delovnih slojev posebej prav posebno pozornost. Meseca oktobra je potekla funkcionalna doba delegatov Delavske zbornice. Radi tega je predviden še izreden proračun za predvidene volitve v Delavsko zbornico v znesku 300.000 dinarjev.

Tradicija, borbenost ter stanovska zavestnost ustvarjajo v življenju zrele pozicije za prihoritev gotovih pravic in svoboščin. Tudi Delavska zbornica kot zakonita predstavnik našega delavstva in nameščenstva je čvrsto zasidrana v vrstah onih družbenih slojev, ki so na njenem obstoju in rasti močno prizadeti.

Francoski diplomatski protisunek

Delbos obišče Prago, Varšavo, Beograd, Bukarešto, Budimpešto

LONDON, 10. novembra. »Evening News« doznava, da je Japonska zasedla Nemčiji ter Italiji posebne gospodarske prednosti v onih delih Kitajske, ki jih je že zasedla, in pa onih, ki jih namerava še zasedeti. Nemčija se pripravlja, da pridobi tudi druge države za to, da pristopijo k protiboljševskemu paktu. To akcijo bo vodil von Ribbentrop. Diplomatski sodrugnik navedenega lista opozarja, da bo s francoske strani prav hitro sledila diplomatska protiofenziva. Takoj po podpisu protikomunističnega pakta je napovedal Delbos svoj poset v Varšavi. Iz Poljske potuje nato v Prago, Bukarešto in Beograd in se ob vrnitvi ustavi tudi v Budimpešti. Francija bo podvojila svojo aktivnost, da se v Evropi ohrani ravnotežje.

DUNAJ, 10. novembra. Polslužbeni »Weltblatt« se v uvodniku peča s pristopom Italije k nemško-japonskemu protiboljševskemu paktu, zatrjujoč, da nista samo Italija in Nemčija zaskrbljeni radi boljševške propagande. So v srednji Evropi države, ki uporabljajo vsa sredstva v odporu proti komunistični propagandi, vendar pa je navzlic vsemu zelo dvomljivo, če bodo države, kakor so Avstrija, Poljska in Madžarska, pristopile k temu nemško-japonsko-italijanskemu paktu. Ni nobenega razloga, ki bi mogel prisiliti Avstrijo, da se priključi temu paktu.

PRAGA, 10. novembra. Na povabilo vlad držav Male antante je francoski zunanji minister Delbos odgovoril, da bo sredi decembra posetil Prago, Beograd in Bukarešto. Temu potovanju se bo pridružil tudi obisk francoskega zunanjega ministra v Varšavi.

V Gdanskem plapolajajo zastave s kljukastim križem

VARŠAVA, 10. novembra. Havas poroča: Danes prvokrat se vijejo v Gdanskem zastave s kljukastim križem in sicer na nekaterih zasebnih zgradbah, četudi ni še postala pravomočna naredba senata

svobodnega mesta Gdanska, s katero se uvaja takšna zastava. Na tej zastavi se nahaja v desnem gornjem voglu grb Gdanska.

Kitajci se Šanghaj izpraznili ter zažgali

SANGHAI, 10. novembra. Položaj kitajskih čet v Šanghaju je postal nevzdržen, tako da je vrhovno kitajsko poveljstvo odredilo izpraznitev vsega šanghajskega mestnega področja po kitajskih četah. Izpraznitev se je že izvršila. Kitajci so zažgali pred umikom veliko šanghajskih predmestij, ogromni požari južno od Nantaua pa pričajo o tem, da so kitajske čete evakuirale prostor južno od francoske koncesije.

Kitajci so zažgali pred umikom veliko šanghajskih predmestij, ogromni požari južno od Nantaua pa pričajo o tem, da so kitajske čete evakuirale prostor južno od francoske koncesije.

Čudna, ne cesnično: Laška žita za - Valencijo

PARIZ, 10. novembra. »Epoque« poroča iz Perpignana, da je prispela iz Bologne v Perpignan pošiljka 18 vagonov žita, ki se že nahajajo na španskih tleh. Nadaljnje italijanske pošiljke žita gredo preko Francije (Modane) in so namenjene

v Cerbere, da lahko pridejo na ta način v republikansko Španijo. Kakor zveni to poročilo zares čudno, tako se te vesti potrjujejo in so zbudile v francoskih krogih precej pozornosti.

Posvetovanja balkanskih državnikov in gospodarstvenikov v Ankari

BUKAREŠTA, 10. novembra, 19. t. m. prične v Ankari posvetovanje direktorjev emisijskih bank držav Balkanske zveze.

Prav tako so sklicali v Ankari k zasedanju stalni svet držav Balkanske zveze.

Mussolinijev sin Bruno valencijski ujetnik!?

PARIZ, 10. novembra. Havas poroča: »Matin« prinaša poročilo iz Londona: Nasprotno vsem službenim demantijem iz Rima zatrjujejo nadaljnje vesti iz Barcelone in Valencije, da je bil starejši sin

Mussolinijev, Bruno Mussolini zrušen z letalom vred na področje republikanske Španije in da je sedaj ujetnik republikanskih sil. Špansko poslaništvo v Londonu je izjavilo, da nima nikakršnih vesti o

Sodobna socialna zakonodaja, ki naj postavi našo državo v čestiti zbor vseh držav z modernimi socialno političnimi zakoni ter z jamčenimi socialnimi pridobitvami, naj ne okrepi samo avtonomije

Delavske zbornice, ampak naj tudi ustvari možnosti za širša in globlja reševanja vseh perečih nameščenjskih in delavskih teženj, ki kličejo po nujni rešitvi.

Gospodarske bolečine

Na torkov živinski sejem v Mariboru dne 9. t. m. je bilo pripeljanih 10 konj, 17 bikov, 160 volov, 550 krav in 12 telet. skupno 749 komadov. Povprečne prodajne cene so bile sledeče: debeli voli 4.60 do 6 din, poldebili voli 3.75—5.50, plemenski voli 3.40—4.75, biki za klanje 3.50 do 5, krave debele 4—4.75, plemenske krave 3.25—4, krave za klanje 2.25—3.60, molzne krave 3.25—4, breje krave 3.10 do 3.60, mlada živina 4—5.50, teleta 5 do 6.75. Prodanih je bilo 400 komadov. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 10—13, volovsko meso II. vrste 8—10, meso bikov, krav in telic 6—12, teleče meso I. vrste 10—12, teleče meso II. vrste 8 do 10, svinjsko meso sveže 10—14 din za kg.

Nesoglasja v avstrijsko-jugoslovenskih trgovinskih odnosih. Z Dunaja poročajo, da obstajajo med Avstrijo in Jugoslavijo nesoglasja glede izvajanja trgovinskega prometa, ki so nastala radi tega, ker zahteva Jugoslavija za gotove izvozne kredite, kakor žito in surove kože, plačilo v devizah, medtem ko zastopa Avstrija stališče, da velja v smislu trgovinske pogodbe za ves blagovni promet predvideni način plačevanja potom klirina. Enako stališče je Avstrija zavzela tudi napram Romuniji glede plačila dobavljenega petroleja.

Produkcija bombaža v naši državi se bo povečala. Poljedeljsko ministrstvo je svoječasno izvedlo akcijo, da se prouči možnosti večje produkcije bombaža v naši državi. V okolici Vršca, Novega Bečaja in Velike Kikinde je bilo letos nasejanih 24 inter z bombažem. Sedaj se bo ta akcija nadaljevala in bodo prihodnje leto veliki kompleksi v Vojvodini, Hrvatskem Primorju in v Dalmaciji posejani z bombažem. V zvezi s to akcijo se bo gradila v Petrovgradu velika tvornica za čiščenje in predelavo bombaža, ki bo zaposlila okoli 600 delavcev.

Izvršni odbor Kmetijske zbornice je imel v Ljubljani sejo, na kateri se je sklenilo, da se skliče v svrhu proučitve sedanjega stanja in določitve smernice smotrnega dela posebna anketa gospodarskih strokovnjakov, pri kateri bi sodelovala tudi banska uprava. Izvršni odbor je nadalje sklenil zahtevati na merodajnih mestih, da dobi zbornica primerno zastopstvo tudi v tarifnem odboru kakor tudi da lahko sodeluje pri sklepanju trgovinskih pogodb. Kmetijska zbornica stoji na stališču, da je nujno potrebna revizija vseh pristojbin, katere pobira zavod za pospeševanje zunanje trgovine pri izvozu kmetijskih pridelkov.

Največ insolvent v Sloveniji. Po podatkih splošne državne statistike je bilo v oktobru v vsej državi 12 prisilnih poravnalnih postopaj (lani 14) in 4 konkurzi (lani 7). V dravski banovini smo imeli 2 konkurza in 6 poravnalnih postopaj. Od skupnega števila 16 insolvent je v mesetu oktobru odpadla polovica na insolvence v Sloveniji.

Znatno povečanje naših železniških dohodkov. Po najnovejših podatkih so znašali dohodki naših železnic v septembru 237 milijonov din, to je za 34.9 milijona din ali za 20.5% več nego lani.

usodi Bruna Mussolinija, italijansko poslaništvo pa, da ni prav nič obveščeno o usodi mladega letalskega častnika. Italijansko ministrstvo za tisk in propagando pa je podalo sledeče pojasnilo: »Bruno je živ in zdrav. Ni mrtev, niti ranjen, niti ujet. Ni pa mogoče točno pojasniti, kje se trenutno nahaja, ker vrši svojo vojaško dolžnost.

Pabecki

Kje je slovenski Herkules...

V »Delavski pravici« št. 45 beremo:
»Podoba časa in rodu.

»Komu naj torej primerjamo ljudi tega rodu in komu so podobni? Podobni so otrokom, ki posedajo po trgih in si med seboj kličejo:

»Piskali smo vam, pa niste plesali; peli smo žalostinke, pa niste jokali.«
(Lk 7, 31—33.)

Teh besed sv. pisma se človek nehoti spomni dandanes, v naših razmerah tembolj, ko si neki ljudje prisvajajo edino vodstvo, edino poklicanost za vse javno življenje. Povsod hočejo imeti prvo in zadnjo besedo, povsod imajo samo oni prav in vsi drugi napak. Kdor ni z njimi, je proti njim. Odtod to, da tisti, ki hoče danes pokazati na pravo podobo življenja, tvega, veliko tvega — ne le sebe in svoj položaj, marveč tudi vso svojo zdravotokico. Nanj se vržejo vsi, ki si ne dovolijo, da bi jim kdo kakorkoli vzbujal glas vesti, takemu predznamenju resničnosti naprtijo najbolj ogabne očitke, razkriče ga kot upornika, nevernika, nasprotnika Cerkve, priležnika komunizma, podpihovalca ljudi in podobno. A vse to ni drugega, kot izraz tiste poniglave in podle strasti, da opljuje vse, kar ni strogo uvrščeno (za naše razmere je silno značilno uvrščanje, sortiranje!) v njihov krog. V teh ljudeh je izrazito nagnjenje za povečevanje samodopadljivosti in samozavesti v edini lastni pravovernosti, v središču vsega resničnega, zdravega in poštenega. Elita v vsakem oziru! To ni moralno, ne krščansko, ampak le podlo, do ogabnosti pretkano in preračunjeno agitatorsko delo, ki vidi zablodo samo izven sebe. Zase pa ti ljudje nimajo ne časa ne volje, da bi se ustavili ob sebi in si pogledali v dno duše. To početje ni drugega, kot hinavščina in moralno slinarstvo. Človek se nehoti vprašuje: Kje je slovenski Herkules, ki bo izkidal ta smrdljivi Avgijev hlev? »Škoda, da ni kršč., soc. »Del. pravica« še nekoliko bolj konkretizirala teh »poniglavcev« in »slinarjev«.

Statistika o korupciji

»Trg. list« piše v št. 124: »Zanimiva statistika o korupciji. Po sodnih podatkih o obsodbah zaradi korupcije se kaže naslednja slika o razširjenosti korupcije v državi. Zaradi sprejemanja podkupnine je bilo v letih od 1931—35. obsojenih v Jugoslaviji 152 oseb. Od teh je bilo na ozemlju Srbije obsojenih 57 oseb, v Južni Srbiji 39, Hrvatski in Slavoniji 32, Bosni in Hercegovini 8, v Vojvodini 7, v Sloveniji in Dalmaciji po 5 in v Črni gori 1 oseba. Največ je bilo ljudi obsojenih zaradi sprejemanja podkupnine v l. 1932, in sicer v Srbiji. Zaradi podkupovanja pa je bilo obsojenih v teh letih 339 oseb, in sicer v Hrvatski in Slavoniji 96, v Bosni 54, Srbiji 51, Južni Srbiji 48, Sloveniji 23 in Dalmaciji 17 oseb. V Črni gori pa ni bil v vseh teh petih letih obsojen nihče. Seveda pa so tu všteti samo primeri, ko so se procesi končali z obsodo. Koliko primerov korupcije pa je bilo, ko ni bilo nobenih procesov. Pa ravno teh primerov je bilo največ.«

Z zemljo zavrano

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« objavlja pod tem naslovom to-le, z debelimi črkami tiskano beležko: »Čapljina, 3. novembra. V Lučah pri Ljubnem, srez Gornjigrad v dravski banovini ni pravoslavni vernikov in tudi ni — jasno — pravoslavnega pokopališča. Preteklo leto je bil v tem kraju v službi Mirko Sijerković, orožniški narednik. Njega je zadela velika nesreča, od katere je večja samo ta, današnja, kakor pravi sam Sijerković. Preteklo leto mu je umrl otrok. Ker ni pravoslavnega pokopališča, je župnik na prošnjo dovolil, da dete pokopljejo na katoliškem pokopališču. In vse bi se lepo rešilo, ako bi interesi službe ne zahtevali, da je bil Sijerković premeščen v Domanjčev. Sijerković je postal spomenik svojemu detetu in odšel na svoje novo službeno mesto. Toda čim je Sijerković odšel, je župnik Jurij Mikulič ukazal, da se spomenik odstrani in grob zavrano z zemljo, »ker za pravoslavne ni prostora na katoliškem pokopališču.« je rekel župnik.

»Peter Veliki« naših dni

Gospodar turške države je svoje ime trikrat menjal

Poreklo predsednika turške republike — »Popolni«, »Rešitelj«, »Oče« — Vojaški agitator, politik, pamfletist, pesnik

KEMAL ATATURK

V novi Turčiji ne vlada — za kulisami — niti odbor kakšnih denarnikov, niti notranji krog predstavnikov družbe, plemstva, gospodarstva, niti četa generalnoštabnih častnikov, niti častljivo izročilo pradednega carstva, pa tudi ne vplivi tujih velesil. Nad novo Turčijo vlada on, ki jo je zgradil, vlada po svoji volji kakor nad svojo osebno stvarjo, vlada po onem prastarem pravu, da je vsakdo lastnik svojega dela: Kemal Ata-Turk-Kemal Oče Turčije. Nedavno je poteklo petnaest let, odkar je s krepkim zakonom vzel državno vodstvo v svoje roke.

Od svojih podanikov se razlikuje tudi po svoji zunanosti. Je stasit, svetlo las, modrook — velikan med svojimi rojaki turškega plemena, ki so pretežno nizke rasti, rjave polti in črni oči. Pa ga tudi ni rodila Anatolija — njegov prednik so iz področja stare rimske ceste, ki je nekoč vodila od današnjega Beograda preko klasične Nisciae (današnjega Niša) po vardarski dolini do Soluna — prastara prometna zveza, po kateri so se na sever in na jug selili vsi mogoči narodi. Po obliči je Mustafa Ata-Turk prej Slovan kakor Turk. Mogoče mu je ravno zato, ker je verjetno tuje krvi, uspelo zaneesti v turško javno življenje nove nazore, nova pojmovanja, nov ritem in novo življenjsko silo. V svetovni zgodovini je samo še ena osebnost, ki se ji je — kakor njemu — posrečilo tekom enega samega desetletja tako iz temeljev spremeniti življenjski način vsega naroda: Peter Veliki.

Mali Mustafa...

Razdobja njegovega življenja in njegovega bajeslovnega vzpona najbolje označujejo spremembe njegovega imena. Je sin malega carinskega uradnika zdravega, krepkega rodu in matere Zobeide rodod iz Macedonije, izredne ženske — zanimivo je, da je bil pri vseh znamenitih osebnostih poveljnih evropske politike, pri Masaryku, Pilsudskem, Musoliniju in Hitlerju odločilen materin vpliv — ime mu je bilo Mustafa Kemal za razliko od mnogih drugih malih Mustafov, ki so hodili z njim v šolo. »Kemal« pomeni v turščini »popolni«; ta vzdevek mu je dal neki učitelj radi njegovega izrednega matematičnega znanja. Mati je hotela, da bi ji sin postal hodža — postal pa je vojak. Pozneje — po uspešni obrambi Dardanel — je Mustafa Kemal dobil pridevek »paša«.

Ko je leta 1921. porazil grško vojsko in jo pregnal iz Turčije, si je pridobil naslov »Ghazi«, kar pomeni »rešitelj, zatiralec nevernikov«. Ko pa je sam postal največji »nevernik« v turški zgodovini, ko je ukinil kalifat, je Ghazi Mustafa Kemal zapovedal, da si morajo vsi Turki po zapadnjaškem načinu nadeti priimek; sam si je dal priimek »Ata-Turk«. Končno je tudi svoj prvi vzdevek Kemal; ki je arabska beseda, spremenil v turško besedo Kemal.

Mustafa Ata-Turk je že v svoji mladosti kazal zelo lepe zmožnosti. Postal je izredno sposoben častnik — poleg tega pa še agitator, politik, pamfletist, pa tudi pesnik. Napredna politika ga je privedla v temnico, iz nje so ga vzeli samo zato, ker je bil sposoben vojak in radi tega potreben.

Med italijansko-turško vojno se je Mustafa Ata-Turk boril v Tripolitani. Med tem je izbruhnila balkanska vojna; ko je zvedel, da mu je mati v nevarnosti, je pohitel čez Egejsko morje v Solun in je našel mater kot grško ujetnico. Ta doživljaj se mu je zasekal globoko v spomin — in ko je deset let pozneje gonil grško vojsko proti morju, je najbrže občutil zadovoljstvo maščevanja za muke, ki mu jih je pretrpela mati v solunskem ujetništvu.

Med vojno se je njegovo zdravstveno stanje radi naporov in neobičajno intenzivnega življenjskega načina tako poslabšalo, da se je moral iti zdraviti v Karlovo Vare. Znani zdravnik profesor dr. Zuckerkandl ga je pregledal in mu je izjavil, da bo čez leto dni umrl, če svojega življenjskega načina temeljito ne spremeni. Bodoči gospodar Turčije je na to prekinil zdravljenje, se vrnil v svojo domovino, odpotoval na bojišče v Siriji in — nadaljeval svoje staro življenje. Danes je njegov telesni stroj močen in odporen, kakor je bil v mladosti.

Ko je po njegovi zasluzi iz premagane države nastala zmagovita Turčija, je bil to šele prvi korak Kamala Ata-Turka, da postane največja osebnost turške zgodovine po Sulejmanu Velikem. Kakor kipar je začel oblikovati novo Turčijo po svojih zamislih in po svoji volji. Njegove reforme — koliko krvi je v novejši turški zgodovini poteklo radi reform, ki so v primeri s Kamalovim delom neizreklivo malenkostne — so tako krepko izrazile in tako dalekosežne, da mu za izvršitev prav zares ni več mnogo ostalo. Odvrget je vse breme tradicij, zavrnil vse do temeljev, potem pa je začel iznova. Ukinil je fes, spremenil mošeje v žitnice, latiniziral jezik in pisavo; z eno peresno potezo je ukinil mnogoženstvo, uvedel nove zakone; s prisilnimi sredstvi je posebno v zdravstvenem pogledu uredil Carigrad, uvedel gregorijanski koledar in decimalni sestav; pod njegovo vlado se je prvič v turški zgodovini izvršil popis prebivalstva. Črtal je razen treh vse praznike, osvobodil ženske, ukinil ferendžo (ženski lični pajčolan), uvedel zdravniški pregled moških in žensk pred poroko, dal Turkom nova imena in končno — napravil novo prestolnico. Vse te preosnove so prihajale kakor strele iz jasnega neba. Neki ameriški častnikar trdi, da je v zdravniških krogih slišal, da so Kamalovi reformistični udari posledica kroničnih nevrogičnih bolečin: bol se jevilja, Kamal Ata-Turk si išče duška in — diktira neslutene reforme.

Nič opozicije...

Znano je, da Kamal Ata-Turk ne trpi nasprotja svojim idejam in da s svojimi protivniki zelo trdo obračunava. Ko je sklenil prijateljsko pogodbo s Sovjetsko Rusijo, so mnogi politični preroki smatrali, da je s tem nehoti odprl vrata tajni komunistični agitaciji. Te slutnje niso bile neutemeljene — agitacija se je res prav kmalu pojavila. No, pa je Kamal Ata-Turk agitatorje in agente kar hitro polovil in jih je dal vse povesti v vseh obmejnih krajih — agitacija je takoj prenehala, politično sodelovanje pa je ostalo. Po poskusnem atentatu l. 1926 so padli vsi opozicijski voditelji, med katerimi so bili tudi Kamalovi osebni prijatelji in vojni tovariši. Danes svojega nezadovoljstva ne kaže več tako drastično — saj mu politika močne roke zdaj ni več tako potrebna. Poslednja kriza se je končala z odstopom dosedanjega ministrskega predsednika Ismeta Inenija, nekdanja Ismet-paše, ki je sklenil za Turčijo praveč mirovno pogodbo v Lausanni;

ta kriza je potekla brez večjih pretresljajev.

Le 10 krat na mesec njegovo ime

Poslednja leta živi gospodar nove Turčije čisto zase v Chanak-Kayu. Pred par leti je tam umrla njegova mati. Mogoče je bil edino njej brezmejno zvest in se je menda tudi edino z njo čisto zaupno pogovarjal. Tam si je uredil vzorno posestvo. Kakor vsi vzhodnjaki, posebno še Turki, ima rad vrtove; Chanak-Kay je nekoliko podoben Dioklecijanovemu pribežališču v Splitu. Zanimivo je, da si je Kamal Ata-Turk na svojem posestvu dal napraviti jezero, ki ima natančne obalske oblike Marmornega morja. Kdo ve, kakšni čustveni spomini so vplivali nanj, da si je kaj takega zaželel? Mogoče hoče imeti vedno pred svojimi očmi v malem Marmorno morje, kjer se je začela njegova velika kariera, kjer je nešteto krat križaril in organiziral dardanelsko obrambo? Kamal Ata-Turk pa se v svojem zatočišču seveda ni odpovedal vladanju, kakor je storil svojčas Dioklecijan; nepričakovano odhaja iz tega kraja v Ankaro ali Istanbul, ko ga kličejo važni državniški posli. Leta 1923 se je oženil s turško književnico Latife Hanum, kasneje pa se je od nje ločil. Ameriški častnikarji trdijo, da je med vsemi vladarji sveta najtežje priti do Kamala Ata-Turka; izposlovati si avdienco pri angleškem kralju je baje igrača napram naporu, ki je potreben, če hočeš pri turškem vodji doseči sprejem. Za razliko od tolikih drugih velikih in malih diktatorjev današnje dobe Kamal Ata-Turk ne mara javno nastopati, se ne kaže rad in noče, da bi njegovo ime mnogo omenjali. Turški listi smejo le desetkrat na mesec prinesiti njegovo ime. Vedno ga obdajajo pribojčki in stari vojni tovariši, s katerimi prav rad kvarta; igra pa redno poker. Redkokada pa se spusti v partijo s tujimi diplomati. Pri kvartanju navadno dobiva, vendar pa zahteva, da oni, ki je izgubil, sprejme zgubitek spet nazaj. Med kvartanjem pije francoska vina — svojčas v muslimanskem svetu prepovedano pijačo.

Državniške posle opravlja navadno ponoči. To je težka preskušnja za njegove sodelavce. Posvetovanja se pri Kamalu Ata-Turku vrše redno po polnoči in trajajo do zore, včasih pa še kar ves sledeč dan — njegovi sodelavci morajo imeti jeklen telesni stroj.

O Kamalu Ata-Turku nikoli nihče ne ve, kaj namerava. Oživotvoril je celo najsmelejše sanje turškega nacionalizma. Ostane samo še eno. Tuja oporišča na Dodekanesu držijo spricho razvoja moderne vojne tehnike prilično v šahu vse nove obrambne utrdbe in naprave, ki jih je Kamal Ata-Turk v Dardanelah in ob Dardanelski ožini spet postavil.

Športno gibanje

Revija najboljših mariborskih in zagrebških težkoatletov bo v soboto 13. novembra ob 20. uri v veliki unionski dvorani, kjer bosta pomerila svoje moči v dvomatchu Herkules iz Zagreba in Pekovski športni klub iz Maribora. Oba kluba imata v svoji sredini najboljšje atlete in je pričakovati, da bo sobotni težkoatletski nastop nudil dober sport. Na sporedu so 4 rokoborbe in 5 boksarskih točk.

Še nikdar ni bilo tako velikega zanimanja za nogometno tekmo kakor za srečanje med ISSK Mariborom in SK Železničarjem, ki bo v nedeljo 14. t. m. ob 14.30 na stadionu SK Železničarja. Tekma je izredne važnosti za oba kluba, saj bo od nedeljske tekme odvisno, kateri klubi bodo sodelovali pri ožjem tekmovanju za prvenstvo LNP, ki se bo pričelo meseca marca 1938. Tekmo bo sodil zagrebški sodnik g. Jelenič, njegov namestnik pa je g. Bažant iz Zagreba.

Zaključno kolesarsko dirko priredi SK Železničar v nedeljo 21. t. m. na krožni progi Maribor-Rače-Plinj-Maribor

Zdravstva

Hrana spreminja človekov značaj

Legenda o Metuzalemu trdi, da so v takratnih časih živel ljudje mnogo delj. nega živijo dandanes. Če je v tej svetopisemski pripovedki res nekaj resničnega, tedaj je jasno, da se nanaša ta legenda predvsem na izredno visoko starost, ki so jo doživljali nekateri, močni in življenjskih sil polni, starci. Vse statistike iz zgodovinskih časov, kolikor jih imamo, zgovorno zboljajo zdravstvene razmere in ta razveseljavljajoč pojav nedvomno rezultirajo izboljšanja in podobenja današnjih prehranjevalnih sredstev.

Ko sedemo danes za najokusnejše pripravljeno in z vsemi želodčnimi dobrinami obloženo mizo, prav gotovo ne mislimo na to, koliko truda je bilo potrebno, predno se je to ali ono hranilo v svoji današnji pripravi dovedlo do današnje popolnosti in današnjega okusa. Paralela, ki jo potegnemo med najrazkošnejšim dnevnim prvotnega pariskega hotela in onim skromnim jelom, ki si ga je bil v davnih časih pripravil pračlovek in to še predno mu je bil znan ogenj, nam pokaže ves ta razvoj v drastični luči.

V današnjem načinu prehrane stopa zlasti v zadnjih letih vedno bolj v ospredje čim naravnejša in čim bolj vegetarijanska hrana. Odkrita hranilna moč raznih vitaminov je rodila zahtevo po surovi, to se pravi nekuhani hrani. Ker obstojajo medtem že razna združenja in sekte, ki hočejo v načinu prehrane »nazaj k naravi«, je potrebno, da se tudi naši čitatelji seznanijo s tem problemom. Za nas obstoja danes samo še vprašanje, v kolikar je to prehranjevanje dosegljivo, ker danes že ne moremo več ločiti, kaj je naravno in kaj umetno. Poleg tega pa nastaja tudi vprašanje, v kolikar bi takšna surova hrana ustrezala sodobnemu kultiviranemu človeštvu.

Pri tej presoji ne smemo pustiti iz vida dejstva, da je tudi vse ono, kar uživamo danes, navadno v surovem stanju (sadje, zelenjava in drugo) prav za prav že produkt visoke kulture. Za vse one dobrote, ki pridejo v svežem stanju na mizo, smo prav za prav dolžni zahvaliti tehnični izpopolnitvi današnjih prometnih sredstev. To dejstvo nam pove, da je vsa hrana »nenaravna«. Že od leta 1876, ko je zaplula v morje prva Charles Tellierova ladja, opremljena s svojevrstno hladilno napravo, lahko prevažamo tudi hitro kvarljive stvari iz ene celine na drugo. Pred nedavnim so servirali pri neki pariški pojedini ribo, ki je bila nekaj ur pred tem vložena v Eviratu in z značno pošto odpremljena v Pariz. Sicer pa nam ni treba segati po takih primerih, ko imamo istih dovelj doma. Mi jemo danes n. pr. samo plemenite sadeže in menda ni med nami prav nikogar, ki bi se kapriciral na sadove divje necepljene jablane ali hruške.

Pračlovek, ki je prebival na našem planetu že pred nekaj stotisoč leti, ni poznal umnega kmetijstva in ne ognja. Vse sadeže, ki so mu jih obrodila divja drevesa, je zaužival izključno v surovem stanju. Ker pa mu samo rastlinska hrana ni zadoščala za njegovo krepko razvito telo, je jedel tudi surovo meso. Še danes naletimo na nekatera plemena pri Eskimih, ki jedo ribe in meso v surovem stanju, kakor ga je zaužival že pračlovek. Težnjo po združitvi mesne in rastlinske hrane je torej podedoval človek že od svojih prednikov. Le redki so ljudje, ki bi se zadovoljili samo z mesno ali pa samo z rastlinsko hrano. Takozvana mešana hrana najbolj prija našemu želodcu. Je že res, da so med nami tudi vegetarijanci, kar pa naravno ne izključuje možnosti, da bi mesne hrane ne mogli jesti.

Podobne slučaje imamo tudi med živalmi. Zanimiv poskus je napravil znani nemški kemik Liebig z nekim medvedom v zoološkem vrtu. Medved je bil miren samo toliko časa, dokler so ga krmlili s kruhom in zelenjavo. Ko pa so mu pričeli »servirati« meso, je postal divji in nevaren. Znano je tudi, da so merjasci, ki jedo mnogo mesa, celo človeku nevarni.

Gospodarsko življenje

Pouk, ki nam ga daje prva banovinska sadna razstava v Mariboru

Letošnja sadna razstava je bila prekrasna, skoraj umetniško lepa — so govorili nekateri obiskovalci letošnje sadne razstave v Mariboru. Drugi obiskovalci so dobili slični vtis, vendar so imeli drugačno mnenje. Vzemimo za primer dva umetnika. Oba vidita vse enako, naslikala bi različno. Kako to? Pravijo, da imajo umetniki telesne in duševne oči. Pri umetnikih je to svojstvo gledanja najbolj razvito. V vsakdanjem življenju, pri navadnih ljudeh ta različna gledanja z telesnimi in duševnimi očmi ne prihajajo toliko do izraza, ko pri ustvarjajočem umetniku. Umetniki morajo imeti to svojstvo, da na pr. slikar s svojo sliko ovekoveči svoj doživljaj, ki ga je doživel v istem trenutku, ko je svoj doživljaj prenesel na platno. V slikarstvu ni nič preračunane. Za razliko med umetniškim delom in delom narodnega ekonomista naj bo povedano, da mora gospodarski strokovnjak doživljati in izkušnje urejati ter iz njih ustvariti točno preračunano narodno gospodarsko sliko.

Umetnik fiksira moment doživljanja. Narodni ekonomist fiksira iz velikega števila doživljanj realno gospodarsko vrednost. V tem tiči ključ uspeha gospodarskih akcij. Če se pa tudi na gospodarskem polju hoče fiksirati momentano doživljanje in osebno razpoloženje, potem takšna gospodarska akcija ne more postati trajne vrednosti, ker nima v sebi onega, kar bi ji dalo višjo vrednost. Če se v narodno gospodarskem udejstevanju ravnamo po momentanem razpoloženju, potem streljamo mimo cilja. — Umetnost je le čut. Brez poznavanja razmer, brez spretnih rok, brez jasnega načrta in praktične sposobnosti je tudi najbolj živi čut hrom.

Mnogo je umetnikov na gospodarskem polju, ki nosijo v sebi čut in vedo, kaj bi bilo treba podvzeti in narediti. Vsi tipa v največjih slučajih ne pogodijo prave smeri, da bi svoj strokovni in gospodarski čut materializirali in s tem ustvarili trajno gospodarsko vrednost.

Potrebe našega gospodarskega življenja so v zadnjih 10 letih že pokazale pot, po kateri moramo hoditi, če elimo našo glavno kmetijsko panogo dvigniti na ono organizatorsko stopnjo, ki jo za svojo narodno-gospodarsko važnost nujno potrebuje. To pot morajo hoditi vsi sadjarji brez izjeme na strokovni položaj in na politično usmerjenost. Narodno gospodarstvo ne prenaša strankarsko-političnih podvigov in zablod. Tudi se ne da nategniti na kopito, ki ni zanj strojeno.

Letošnji prvi banovinski sadni sejem in sadjarska razstava sta bila organizirana v velikem stilu. Sodelovali so inženjerji, arhitekti, ekonomisti, sadjarski strokovnjaki in profesorji. Vtis razstave in sejma je bil ugoden in reprezentativen. Prireditev je v polni meri uspela, v kolikor je imela moralen in propagandističen namen. Ni pa uspela v trgovskem oziru, ker je bil realen trgovski efekt letošnjega sadnega sejma slabši od dosedanjih sadnih sejmov, ki so bili zadnja leta prirejani v Mariboru sicer v skromnejših razmerah in z mnogo skromnejšimi banovinskimi in državnimi podporami.

Mariborski sadni sejm se prireja zato, da naši sadjarji manifestirajo pred našo in inozemsko trgovsko javnostjo in pred konzumenti, da je naše obmejno

Dokazano je na nešteti primerih, da vpliva hrana na vsako bitje tako pri ljudeh kakor tudi pri živalih. Številni poskusi, ki so jih napravili strokovnjaki na mladostnikih v Ameriki in Angliji, so to potrdili.

Vprašamo se, odkod miren značaj Kitajcev in Indijcev? Odgovor je skrit v sestavini njihove hrane. Oboji jedo v večjih množinah riž in rastline. V kolonijah so dolgotrajna opazovanja prikazala naravnost neverjetne spremembe v držanju in nastopu posameznikov. Oni do mačini, ki so se podvrgli vplivu importirane civilizacije in ki so spremenili prvotni način prehrane, so s hrano spremenili tudi značaj. Zdi se, da zadostuje, če človek je delno menja hrano, ki je je bil vajen. Redno zauživanje mleka, mlečnih

izdelkov in jajc povzroča sčasoma v značaju gotove spremembe. Mleko divjega goveda in mleko današnje govede se ne da primerjati ne po kakovosti in ne po množini. Tem zanimiva pa je primerjava v perutinarstvu, če pomislimo, da imamo danes kokoši-jajčarice, ki znesejo letno vsaka nad 300 jajc.

Ko smo tako obšli v grobih obrisih način prehrane od pračloveka do današnjih dni, prihajamo do zaključka, da se človek v današnji dobi ne more več vrniti k nekdanji priprosti »naravni« hrani, ki si je tudi, odkriti povedano, ne želimo, ker ustreza današnji način okusno pripravljene hrane vsem potrebam našega želodca in s tem tudi značaju sodobnega človeštva, v kolikor ni seveda priredba hrane pretirana.

S tem v zvezi se bo pojavila potreba, da bo marib. vzorčni sadni sejm moral ustvariti združeno sadno klet, ki bo regulator ponudb in cen sadja. Združena sadna klet pa bo dosegla svoj namen samo, če bo delovala po istih principih, ko delujejo žitni silosi v Romuniji, kletarske zadruge, zadruge za izvoz grozdja v Bolgariji in Grčiji itd., to je, da bo združena sadna klet lombardirala vskladiščeno sadje. Letošnji način prireditve mariborskega sadnega sejma, tudi ni bil v skladu z narodno-gospodarskimi koristmi, katere mora nuditi našemu sadjarju. Na sejmu so bili izloženi štirje vagoni našega najlepšega sadja. Dolej smo izvozili okrog 450 vagonov jabolk v inozemstvo in 50 vagonov v Banat, torej ni predstavljaj mariborski sadni sejm niti 1% izvoženih jabolk, da ne govorimo o kakovostnem razmerju; najmanj toliko

sadja, kot smo ga že izvozili, pa čaka na kupca. To, kar je bilo na mariborskem sadnem sejmu razstavljeno, je naše »sad-

NEMOGOČE!

toda z **Bronhi** BONBOM
preprečiti KAŠEL
MOGOČE JE!

no srce«, naša manifestacija, da lahko pridelamo sadje najboljše kakovosti. Žal pa ta prvovrstna kakovost, kakršna je bila izstavljena na sejmu, znaša komaj 1—2%, kar je za trgovsko prakso manj pomembno. V tem spoznanju so odločili dosednji organizatorji mariborskih sadnih sejmov reorganizirati mariborski sadni sejm v duhu naših stvarnih in trgovskih potreb.

Kar se tiče prodaje »en bloc« letošnjega sadnega sejma po skromno nizki ceni od Din 3.— bruto za neto, pri čemer znaša po odbitku stroškov za zaboj in papir faktična cena za jabolka samo Din 2.50 za kg, samo enemu tujerodnemu posredniku, ki bo sadje vložil v svojo klet in ne bo to naše »sadno srce« delalo nobene direktne propagande več, smatramo ravno tako za zgrešeno. Boljše bi bilo, da so prodali sadje onemu Beograjčanu, ki je nudil 25 para več za kg, obenem pa je obljubil, da bo ves mariborski sadni sejm prenesel v Beograd in bo tam mariborski sadni sejm ponovil. To bi vsekakor pomenilo velik propagandni efekt za naše sadje. Lansko leto n. pr. je šlo naše sadje iz mariborskega sadnega sejma prvič v originalnih pol-amerikanskih zabojih v Pariz in na Dunaj. Po poročilih, ki smo jih prejeli, je šlo naše sadje (kanade in Booskop) v Parizu sijajno v denar. To začetno pot bi morali tudi letos nadaljevati. Če že vzamemo iz našega sadnega telesa ven samo sadno srce, potem ga ne smemo zapreti v tujsko skladišče, temveč ga moramo kot takšno poslati v svet, da si z njim pridobimo dober sloves in novih zvez.

Omeniti moramo še to, da je sadnim trgovcem neljubo, da sadjarji izberejo najlepše sadje za sejm, tako da njim ostane samo drugovrstno. V takšnem slučaju plačajo trgovci sadjarju 10 do 20 para po kg manj, kakor bi plačali, če bi jim sadjar prodal tudi prvovrstno sadje. Pri cenah kot so jih dosegli na letošnjem sadnem sejmu, pomeni to za sadjarje veliko denarno škodo. Vzemimo konkreten primer: en sadjar je pridelal 4000 kg lepih jabolk; od teh je izbral za sadni sejm 12 ameriškanskih zabojev, kar iznaša 250 kg. Za teh 250 kg je prejel Din 625.—, za ostalih 3750 kg jabolk pa mu trgovec z ozirom na to, da je odbral najlepše za sadni sejm, ni hotel plačati Din 1.80, temveč mu je plačal samo Din 1.60 za kg. Potemtakem je sadjar prejel za 3750 kg sadja samo Din 6.000.—, mesto Din 6.750.—, katero svoto bi dobil za sadje, če bi trgovcu prodal tudi prvovrstno sadje. Če priracunamo k tem Din 6.000.— še onih Din 625.—, je prejel skupno za 4000 kg sadja Din 6.625.— mesto Din 7.200.—, kar pomeni pri današnjem pomankanju denarja za našega kmetovalca že občutno breme. Prepričani pa smo, da bi naš sadjar rade volje vzel tudi to breme na svoje rame, če bi bil prepričan, da je s tem pripomogel utrditi sloves svojega sadja in pridobiti nove trgovske zveze. Temu in samo temu pa morajo služiti bodoči mariborski sadni sejm, ki morajo stremeti v prvem redu za realnim trgovskim efektom!

Inž. Teržar

Socialni obzornik

Neugodne mezdne razmere. Kar se tiče mezd, so stalno skoraj za 9% nižje kakor v letu 1929. V septembru je znašala povprečna dnevna zavarovana mezda, ki je pripadala na poedinega zavarovanega delavca:

v letu	din	za toliko % manjša:
1929.	29.56	—
1930.	29.37	0.61%
1931.	28.93	2.15%
1932.	27.15	8.17%
1933.	25.67	13.16%
1934.	25.—	15.41%
1935.	24.47	17.19%
1936.	24.99	15.44%
1937.	26.96	8.78%

V današnjem zracionaliziranem času, ki zahteva od delavstva znatno zvišanje delovnega produkta, ki je združen z večjim rizikom na zdravju, so mezde še vedno neprimerno nizke.

Zasebni nameščenci zahtevajo osemurni delovni čas. V torek dne 26. oktobra t. l. je bilo v Zagrebu zborovanje zasebnih nameščencev, kateri zahtevajo v svoji resoluciji razširjenje pokojninskega zavarovanja na vso državo, osemurni delavnik in svobodne volitve v delavske zbornice. Delovni čas naj bi se skrajšal v trgovinah na osem ur, v denarnih zavodih na šest ur dnevno, v industrijskih podjetjih pa na 40 ur tedensko. Zasebnim nameščencem pa je tudi treba s posebno uredbo zagotoviti minimalne plače, ki bi ustrezale vsaj skromnim življenjskim potrebam.

Slovesna otvoritev ženskega azila. Te dni je bil svečano odprt in izročen svojemu namenu prizidek Delavskega doma, kjer je nameščen ženski azil za revne delavke in nameščenke. V I. in II. nadstropju je razen drugih prostorov 22 sob z eno posteljo in po dve sobi z dvema posteljama. Tudi podstrešje ima 22 sob s 24 posteljami. Poslopje ima centralno kurjavo, kopalnice in umivalnice z mrzlo in toplo vodo. Poleg azila je zgrajen še poseben prizidek, v katerem so tri stanovanja za uslužbence zavoda. Z graditvijo novega dela je mestna občina investirala v vso zgradbo Delavskega doma okrog 7.700.000 dinarjev. Da je v Ljubljani lep Delavski dom, je največ pripomogla Borza dela, ki je ponovno dala brezobrestno posojilo v znesku din 1.700.000.—. Tudi v Mariboru imamo Delavski azil, pa...

Mezdno gibanje v Angliji. Minister za delo Brown je zavrnil zahtevo strokovnih organizacij, katere zahtevajo glede na naraščajočo draginjo življenjskih potrebščin zvišanje mezd. Angleški tisk pripominja, da je po ugotovitvi ministrstva dela narasla draginja v mesecu septembru 1937 za tri odstotke.

Skupščina delavske zbornice v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 14. novembra 1937 ob 9. uri dopoldan v veliki dvorani Delavske zbornice s sledečim dnevnim redom: 1. Odobritev zapisnika IV. skupščinske seje. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo tajnika. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 5. Poročilo finančne kontrole. 6. Proračun Delavske zbornice za leto 1938. 7. Sklepanje o uporabi proračunskega presežka iz leta 1936. 8. Sklepanje po ministrski odločbi z dne 29. dec. 1936 St. Br. 95.523 v pogledu proračuna za leto 1937. 9. Izredni proračuni: a) izredno odplačilo dolga Mestni hranilnici; b) proračun za izvedbo volitev v Delavsko zbornico. 10. Razno.

Spomnite se CMD!

Skrivnosti

65

Ko je starka odšla, se je približal gospod Balkam vratom in pogledal v spalnico.

Soba je bila le slabo razsvetljena. Svetilka, ki je stala blizu postelje, je metala le nekaj medlih žarkov na blede in suho obličje ženske, ki je glasno in naporno hropla. Pri njej je stal duhovnik, molče in sklenjenih rok, ter s strahom opazoval, kako je ženska umirala.

Ptujska pisma

Dne 5. novembra je predaval v Ljudski univerzi v Ptujuniv. prof. dr. M. Vidmar o temi: **Ameriška svoboda in dolar.** Gospod predavatelj je bival dvakrat v Ameriki. Videl jo je objestno ob prvem obisku in videl jo je lansko leto skrušeno. V svojih razmišljanjih o Ameriki jo je orisal, kakor jo je videl, pa tudi kakor jo je gledal z očmi Evropejca. Gledal z očmi izobraženca iz historične, politične in gospodarske perspektive. Ob vsem mu je zraslo spoznanje: **Amerika je bojišče, Evropa pa zaledje tega bojišča.**

Postaviti trditev, Amerika je bojišče in govoriti o ameriški svobodi, je protislovje. Svoboda ni nered. Američan nima svojega jezika, izposojeni jezik pa ne izraža tako natančno bistva doživetja. Ob vrsti lastnih doživetijev in opazovanj je pokazal g. predavatelj, da vlada v Ameriki mnogo nereda in malo svobode baš v odločilnih, za vso ameriško javnost važnih javnih zadevah. Pač ima vsak Američan svobodo vesti, svobodo besede, svobodo tiska. Ima tudi svobodo izbora v političnem življenju. Ali čista demokracija v politiki ni drugo nego politična statistika. Čisti demokraciji ni važno mnenje, nego število enakih mnenj. — Nevaren je demokratičen način volitev zato, ker je močnih glav malo, šibkih obilo. Človeško družbo bi mogli primerjati piramidi; široko bazo tvorijo mase šibkih, nad katerimi se dvigajo maloštevilne močne glave. Na ta način moremo razumeti tvorbo strank, kjer se praktično prepušča vodstvo sposobnim voditeljem. To pa že ni več čista, popolna demokracija. Predavatelj jo imenuje **praktično demokracijo.** V Zedinjenih državah ameriških sta se izoblikovali dve piramidi — dve stranki. V primerj z ameriško demokracijo sta angleška in francoska mnogo čistejši; tam pride volja večine mnogo bolj do izraza nego v Ameriki. Ameriška državna ureditev bi se mogla primerjati vojaškemu ustroju; sorodna je ureditvi starih germanskih držav ali kasnejši rimski državi nemškega naroda. Sedanji ameriški »volilni knezi« pa so razni žitni, premogovni, petrolejski itd. kralji, proti katerim se bori državni predsednik prav tako, kot so se

nekoč borili nemški cesarji proti svojim volilnim knezom. Dolar izbira posredno in neposredno ameriškega državnega predsednika.

Nadalje nam je g. predavatelj pokazal, s kakšno drznostjo, podjetnostjo in nekako pristržno naivno zaupljivostjo do narave se ustvarjajo v Ameriki naravnost čudeži na tehničnem polju. Evropejec bi nikoli ne mogel izvršiti kaj sličnega zaradi svoje kritičnosti, zaradi potrebe po računski utemeljitvi, pa tudi radi običajnega strogega nadzora oblasti. Gospoda profesorja, šahovskega vele mojstra, je zanimal seveda tudi odnos Američana do šahovske igre. Tudi v šahu se Američan zelo razlikuje od Evropejca. Naš šahist uživa ob lepoti igre, ob globokoumnih kombinacijah. S šahovsko igro ustvarja kakor glasbenik svojo umetnino. Ameriški šahist je udaren, ne ljudi »dolgočasnih« turnirskih iger. On se poslužuje trikov, nastavlja pasti, približuje šahiranje rokoborbi. Predavatelj trdi, da je poker zares ameriška igra, ker se pri tej igri sproti z dolarjem označuje uspeh.

V drugem delu predavanja je pokazal g. predavatelj **vsemogočnost dolarja pred veliko krizo.** Američanu je v takratni dobi prosperitete dolar pomenil vse: plod, plen, hrano, merilo za dolžino, globino, materijo. Z dolarjem so se merile sposobnosti, merile ideje. Brezvestno je zbiral takrat Američan sredstva za dosego cilja — dolarja. Značilno je njihovo izražanje za pridobivanje denarja. Američan »naredi« dolar, medtem ko Slovenec zasluzi, Hrvat in Srb »zaradi«, Madžar ga »išče«, Francozi in Italijani pa ga »dobe«. Američan naredi dolar, kakor hoče. On ne pozna ovir, njemu so odprte vse smeri, vsi načini pridobivanja. Dolar ni gospodoval samo v gospodarskem, materialnem življenju. Dolar, utelešeni vrag, je zavladal tudi dušam, je zapeljeval in izprijal in tiral individualistično gospodarstvo do skrajnosti, da se je moralo samo izčrpati. Današnji dolar je le še senca nekdanjega. Stari dolar je mrtev, kakor je mrtev nekdanji rubelj, frank in marka. Vsi so po mnenju g. predavatelja žrtve individualističnega gospodarskega sistema. Iz gospodarskih razvalin hoče dvigniti Ameriko predsednik Roosevelt. Zlomil je za enkrat gospodarstvo zlatega dolarja, ali v volilnih borbah, ki ga še čakajo, se bo moral še enkrat in

odločilno spoprijeti s starim dolarjem. Predavatelju smo hvaležni za izredno lep večer. Predavanje je bilo nad vse zanimivo, umetniško dovršeno v formi in podano s tako življenjsko neposrednostjo, da želimo pozdraviti gospoda univ. profesorja dr. M. Vidmarja čim večkrat in čim preje v naši sredi. — Dg'

Marenberške novice

Marenberg dobi moderno kopališče. Tuk. občinski odbor »Rdečega križa« je na svoji zadnji seji sklenil zgraditi na Zmorkovem travniku moderno kopališče. Stroški za načrt, ki ga je dal napraviti g. Zmork, bi znašali okrog 50.000 din.

Sedanji marenberški vodovod absolutno ne odgovarja potrebam trga. V slučaju hudega naliva je voda neuporabna, ker je popolnoma motna. Akcija za nove vodovodne naprave se je sedaj premaknila z mrtve točke. Zbranih je okrog 135.000 din., s katerimi namerava občina renovirati vodovodne naprave in preskrbeti trgu zdravo pitno vodo.

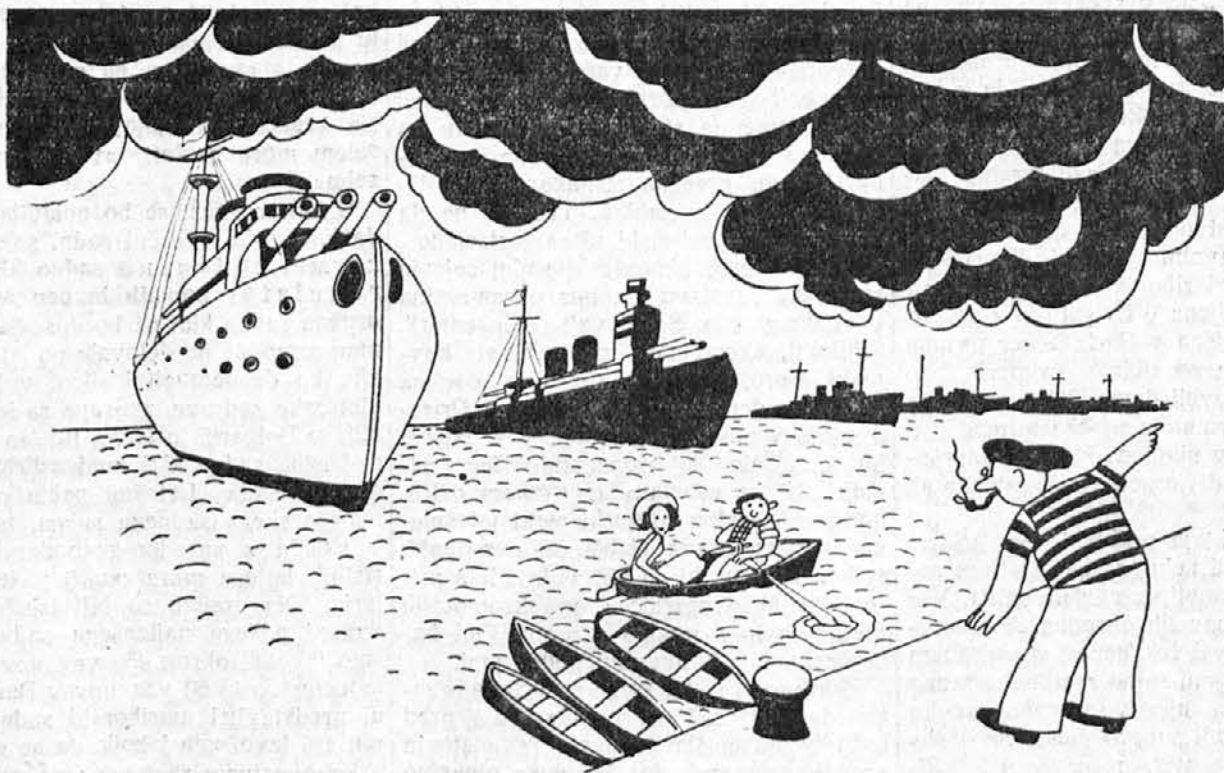
Stavbena sezona. Vkljub pozni jeseni je stavbena sezona še prav živahna in v polnem teku. Komaj so spravili krasno vilo veterinarja Drbuška, so pretekli teden začeli kopati temelje za Rutarjevo vilo, obenem pa dokončavajo Zmorkovo in Amerikančevo vilo.

Slaba hmeljska kupčija. Dočim se je spočetka hmeljska kupčija naglo razvijala in je bilo v teku meseca pokupljenih okrog 300 meterskih stotov, je sedaj hmeljska kupčija popolnoma zastala. Računa se, da je v Marenbergu še okrog 600 meterskih stotov hmelja, ki še čaka kupce. Do sedaj je komaj 1/3 hmeljskega pridelka vnovčena.

635.000 Slovencev v inozemstvu

V večjem številu prebivajo danes Slovenci zlasti v naslednjih ozemljih: V severni Ameriki 310.000, južni Ameriki 60.000, Kanadi (Amerika) 20.000, v Franciji 40.000, v Belgiji 5000, v Holandiji 3000, v Nemčiji 50.000, v Avstriji 40.000 in v Egiptu 10.000. Razkropljenih pa je v Palestini, Kitajski, Japonski in v Avstraliji vsaj 70.000, to je brez koroških in primorskih Slovencev.

Ljubezen ob azurski obali

Jejte; prosim vas, kje je pot proti Nici?

Peta križarka levo, osemnajsta torpedovka desno, pa naprej skozi polje min, pa bosta prav gotovo prispela tjakaj. (Iz »Ošiš. ježa«.)

Bil je preprost prizor, a žalosten in ginljiv.

»Kdo je ta duhovnik?« je zašepetal gospod Balkam.

»To je gospod Karlo, kurat v jetnišnici v Parizu.«

»Nekoč sem ga že videl. In ta ženska?«

»To je njegova mati,« je odgovoril Samuel.

»Po kaj sva pa potem prišla?« je vprašal začuden gospod Balkam.

Samuel je položil prst na ustnice in mignil svojemu gospodu, naj gleda. Iz sobe se je začulo slabotno govorjenje. Bolnica se je zganila in se obrnila k

svojemu sinu.

»Karlo,« je rekla tako tiho, da sta za vrata komaj še čula, »ali si tukaj, sin moj?«

»Da, pri vas sem, mati.«

»Ali sem spala?«

»Samo nekaj trenutkov.«

»Ali ni nihče prišel?«

»Do sedaj še ni bilo nikogar.«

Umirajoča se je bolestno nasmehnila in iztegnila roko proti sinu, ki se ji je še bolj približal.

»Saj si storil, kar sem ti naročila, ali ne?« je dejala po kratkem odmoru. »Izpolnil sem vašo željo. V pismu, ki

sem ga pisal, sem sporočil točno vse, kar ste mi rekli.«

»Ali so pismo dostavili?«

»Seveda. Ne delajte si nepotrebnih skrbi, mati... Takrat, ko je pismo prišlo, ju sicer ni bilo doma; rekli so, da se vrneta zelo pozno.«

»Koliko je ura?«

»Tri.«

»Tri...« je ponovila gospa in vztrepetala. Njen pogled se je zonet ustavil ves žalosten na sinu.

»Moj dobri Karlo,« je dejala ginjena, »le še nekaj trenutkov življenja mi je namenjenih.«

Mariborske in okoliške novice

Danes so bile na rotovžu izročene nagrade iz kraljevega fonda za prosvetno delo

Danes dopoldne je mestni predsednik dr. Juvan na mestnem magistratu izročil nagrade iz kraljevega fonda za prosvetno delo med narodom, ki so jih prejeli Mariborčani. Izročitev nagrad je bila v sobi mestnega predsednika. Najpreje je mestni župan sprejel deputacijo odbora Počitniškega doma kraljice Marije, in sicer go. dr. Lipoldovo, dr. Vrtovca in g. Vomerja, ki ji je s primernim nagovorom izročil nagrado 10.000 Din in diplomo.

Nato je mestni predsednik povabil ostale odlikovance v svojo sobo, ki jim je prav tako izročil nagrade, in sicer je prejel prof. Vazilij Mirk 2500 Din, učitelj Karel Jakopce, Jože Malenšek in Ivan Lavrenčič pa so sprejeli lične diplome. Naposled je izročil mestni predsednik odboru tukajšnje gasilske čete red Sv. Save IV. stopnje, s katerim redom je bila mariborska gasilska četa odlikovana za vzorno delo na prosvetnem polju.

Ivan Kreft — šestdesetletnik

Te dni obhaja posestnik in upokojeni upravitelj pošte pri Sv. Jurju ob Ščavnici g. Ivan Kreft svojo šestdesetletnico. Pred dvema letoma se je preselil s svojo soprogo v Puškinovo ulico, kjer ima svojo vilo. Posestvo pri Sv. Jurju ob Šč. je v lepem stanju izročil svojemu najmlajšemu sinu Vladiju. Ivan Kreft, oče pisatelja Bratka Krefta, izhaja iz stare in znane napredne prleške družine. Njegov stari oče, Jakob Kreft, je bil v osemindesetih letih poslanec graškega deželnege zbora. Pogumno je zastopal idejo Združene Slovenije. Njegovi nasprotniki so se celo norčevali iz njega, da sanjari o »neki Jugoslaviji«, kakor poroča Apilj v svoji knjigi »Slovinci in l. 1848«. O tem vprašanju je celo objavil neke članke, ki so našli svoj odmev na Češkem. Dali so namreč povod, da so tudi tam nekateri začeli misliti na združitev vseh čeških pokrajin v eno kronovino. Tudi Ivan Kreft je bil vedno zaveden naprednjak in narodnjak. V domačem kraju je bil znan kot gospodarski strokovnjak, h kateremu so se marsikedar zatekali sosedje po nasvet. Prav posebno pozornost je posvečal živinoreji, zlasti je znan kot strokovnjak med konjereji. V njegovem vzorno gojenem vinogradu se je znašla že marsikatera vesela družba, ki jo je pogostila Kreftova zidanica. Vsi prijatelji in znanci mu ob njegovi šestdesetletnici želimo, da bi še dolgo let ostal čil in zdrav ter srečen v krogu dragih svojcev!

Posestva iz rok v roke. Alojz in Franc Pirš ter Albin in Terezija Sajovic so prodali hotelirju Adamu Črešnjarju in Ani Krepekovi stanovanjsko hišo na Koroški cesti 50 za 210.000 dinarjev. — Mestna občina mariborska je prodala Julijani Pirševi 775 m² veliko parcelo v magdalen-skem predmestju za 23.200 dinarjev. — Ivan Göttlich je kupil od Franca Nemca 76 m² veliko stavbišče v koroškem predmestju za 3000 dinarjev.

Iz zdravniške službe. Napredovali so v VI. položajno skupino: dr. E. Boštjan, zdravnik združene zdravstvene občine Guštanj, dr. Anton Horvat, zdravnik združene zdravstvene občine Ormož, dr. Ludvik Kramberger, zdravnik združene zdravstvene občine Sv. Lenart v Slov. gor., dr. Feliks Lebar zdravnik združene zdravstvene občine Križevci pri Ljutomeru, nadalje so napredovali zdravniki združenih zdravstvenih občin dr. Matija Mrgole v Bregu pri Ptuj, dr. Marin Ogorevc v Rogatu, dr. Ivan Sedlaček v Radencih, dr. Bela Stuhec v Ptuj, dr. Štefan Vučak v Murski Soboti. V VII. položajno skupino pa je napredoval zdravnik združene zdravstvene občine v Črni dr. Adolf Ramšak.

Vodstvo mestn. vodovoda marib. poziva hišne posestnike, njih namestnike (hišne upravitelje) in hišnike, da pred nastopom zime v lastnem interesu izpraznijo in zaprejo vrtno in dvoriščne vodovodne napeljave in jih tako obvarujejo poškodb zaradi mraza. Glede hišnih vodovodnih inštalacij naj iz istega razloga ob nastopu mraza pazijo, da bodo okna na hodnikih klosetih in kletnih prostorih zaprta. Jaški z vodomeri naj bodo vedno snažni.

Iz profesorske službe. Napredovala sta v V. skupino dr. Josip Jeraj in dr. Vinko Močnik, profesorja bogoslovnega seme-nišča v Mariboru.

Iz sodišča. Dr. Rutar Rudolf, bivši profesor tuk. trgovske akademije, sedaj odvetniški pripravnik pri dr. Pretnarju v Mariboru, je bil postavljen za stalnega

zapriseženega sodnega izvedenca iz knjigovodstva.

Vsem rezervnim konjeniškim in topniškim oficirjem v Mariboru. V cilju negovanja jahalnega sporta se vrši tudi letos neobvezen jahalni tečaj, ki bo trajal od 1. decembra t. l. do 15. marca 1938. Vsi rezervni konjiški in artil. oficirji, ki želijo ta tečaj posečati, naj se prijavijo v oddelku za rezervne oficirje mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškov trg 11 najpozneje do 18. novembra t. l. Poznejše prijave se ne bodo mogle upoštevati.

Častni večer zvestim Sokolom. V soboto 13. novembra priredi Sokol Maribor-matica v Narodnem domu častni večer svojim prvim članom v ustanovnem letu 1907, ki so vsi to dolgo dobo ostali zvesti sokolski misli in svojemu društvu. Na ta večer smo posebej povabili članee-ustanovnike, katerih imena in naslove smo mogli doznati, ostale pa vabimo tem potem, kakor računamo tudi na vse članee, ki so pripadali društvu pred vojno. Pridite vsi, da obnovimo spomine na prva leta. Zapojejo nam tudi »vandrovalci«, ki so v tistih časih budili slovenski Maribor. Na bratski sokolski večer je vabljenno vse članstvo.

SABA priznana dobra rezila za brije se dobijo povsod

Sokoli jezdec! V četrtek dne 11. t. m. ob 20. uri se bo vršil v župni pisarni v Narodnem domu občni zbor jezdnege odseka. Udeležba za vse članee strogo obvezna. — Tajnik.

»Staribor« ima svoj sestanek v četrtek dne 11. novembra 1937 ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma v Mariboru. Člani in prijatelji pridite!

Znana češka tovarna klavirjev, A. Foerster, pošlje za koncert Firkušnega enega svojih mojstrskih velikih koncertnih instrumentov. Klavir je poslan izrecno za ta koncert. Tako bomo imeli v Mariboru ne samo priliko slišati enega največjih umetnikov sedanjosti, temveč slišati ga bomo igrati na krasnem instrumentu, kjer bo šele prišla do izraza vsa njegova velika umetnost.

Železniški upokojeenci! Železniška direkcija v Ljubljani razglasa za podaljšanje legitimacij za l. 1938 za upokojeno osobje d. p. u. in njih rodbinske članee sledeče: Za upokojeno osobje in rentnike vrši podaljšanje legitimacij za l. 1938 samo direkcija preko edinic. Posebno se opozarja, da rodbinske legitimacije smejo predložiti samo starešine rodbine. Vsak mora prinesiti s seboj zadnji plačilni odrezek ter din 2.— za vložke in din 2.— za železniško markico za vsako legitimacijo. Novo je, da odpadejo občinska odnosno policijska potrdila glede družinskih članov. Vsak upokojenec je za navedbe osebno odgovoren. Formular za te izjave se dobi proti majhni odškodnini na glavnem kolodvoru. Zbiranje legitimacij se prične takoj in traja najkasneje do konca tega meseca. Glede otrok preko 18 let, glede duševno ali telesno trajno nesposobne dece preko 18 let pa dobi vsak upokojenec informacije pri svoji edinici. Ravno tako glede obrti in zaslužka. — Za podružnico Maribor UJNZB predsednik Bačnik Jakob.

S šahovskega bojišča. V torek zvečer se je v Centralu odigralo IV. kolo tekmovanja za šahovsko prvenstvo Maribora. Rezultati so bili: prof. Sila:Rupar 1:0, Lukeš:Kresnik 1:0, Šetinec:Nosan 1:0, Prek:Bien 1:0, Lukeš jun.:Radolič 1:0, Kukovec:Mišura 1:0. Stanje po IV. kolu: Kukovec 4, Stojnšek 3 (1), Prek, Bien 3,

Šetinec, Lukeš, prof. Sila po 2, Rupar in Mišura po 1 in pol, Lukeš jun., Senica po 1, Radolič, Kresnik pol, Nosan brez točke. Peto kolo se bo odigralo v petek 12. t. m. v Centralu.

Rez. častnikom. Kakor lansko leto se bo vršil tudi letos v času od 15. novembra t. l. do 15. februarja 1938 tečaj za rezervne oficirje v svrhu priprave polaganja izpita za kapetanski čin. Da bi se pravočasno sestavil seznam udeležencev, se vabijo gg. rez. častniki, ki nameravajo tečaj obiskovati, da se najpozneje do 13. novembra t. l. prijavijo v oddelku za rezervne oficirje mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškov trg 11 med uradnimi urami osebno ali pa pošljejo pismo izjavo.

Protituberkulozni dinar. V mesecu oktobru je stanovanjski protituberkulozni dinar v Mariboru dosegel vsoto 338.831 din. Izven stanovanjske akcije so darovali fondu za zgradbo jetičnih bolnikov in sicer: Načelnik banske uprave g. dr. Franc Ratej din 200.—, sreski načelnik g. dr. Ivo Vrečar din 100.—, uradništvo sreskega načelstva Maribor (l. breg) din 125.—, Vsi mesto venca na grob blagopokojnemu dr. Marku Ipavcu. Zdravniško društvo v Mariboru v spomin blagopokojnega primarija dr. Robiča din 200.—, Župni urad Sv. Jakob v Slov. goricah din 100.—, Vsem iskrena hvala!

Razstava v Parizu se bo končala dne 24. novembra. Njen uspeh, ki je stalno rastel, naj bi še podžgal zamudnike, da si jo ogledajo. Razstavne legitimacije so pri odhodu iz Jugoslavije v veljavi do 20. novembra in prenehajo glede veljavnosti za povratek 10. decembra t. l.

Ljudska univerza v Mariboru. V sredo zvečer ob 20. uri se nadaljuje drugi večer ekonomskega tečaja. Predaval bo g. prof. Baš o antičnem gospodarstvu. Prijave se še vedno sprejemajo.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Vidmarjeva in Savostova lekarna.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved pravi: Oblačno, deževno, sprva majhen, pozneje večji padec temperature, jutraj zapadni, pozneje pa severni vetrovi.

Ure, prstani, verižice, samokresi... Tkalec Ivan Pišek, stanujoč na Komenškega trgu 1, je prijavil policiji, da mu je iz stanovanja izginila srebrna ura, samokres ter denarnica z 90 din. — Ključavničarskemu pomočniku Marijanu Milatiču, stanujočemu Ob bregu 25, je doslej neznan zlikovec ukradel iz stanovanja zlat moški prstan, zlato verižico in uro v skupni vrednosti okoli 2000 dinarjev. — Izpred neke trgovine na Koroški cesti je trgovskemu potniku Ivanu Stad-

Zadnje telefonične vesti

Ramsay Macdonald umrl

LONDON, 10. novembra. O smrti bivšega angleškega ministrskega predsednika J. Ramsaya Macdonalda se doznava sledeče podrobnosti: Macdonald se je vkrcal v petek s svojo najmlajšo hčerko na krov parnika »Reina del Pacifico«, da bi odplul v Združene države ameriške z namenom, da proučuje tamošnje gospodarske in socialne prilike. Pred svojim odhodom je izjavil, da so to prav za prav njegove prve počitnice v življenju. Ko je bil parnik že na visokem Oceanu, se je

Ostanki jedil med zobmi

povzročajo pogosto neprijeten duh iz ust; še mnogo huje pa je, če začno ostanki jedil gniti. Pri tem se tvori mlečna kislina, ki razkroja dragoceno zobno sklenino.

Zato zvečer kot zadnje, odstranite predno greste spat ostanke hrane izmed zob, s tem da jih temeljito očistite z zobno pasto Chlorodont. Zjutraj kot prvo, očistite si zobe z zobno pasto Chlorodont, katere prijeten okus po meti, zapušča še dolgo po uporabi v ustih občutek svežosti in čistoče.

Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Zadostuje ako le trikrat vbrizgnemo usno vodo Chlorodont v kozarec in že se poveča osvežujoči učinek redne zobne in ustne nege s Chlorodontom.

Kino

Kino Union. Svetovna prvakinja Sonja Henie v prvem filmu veseloigri »Valček na ledu«.

Narodna gledališča

Sreda, 10. novembra ob 20. uri: »Pri treh mladenkah«. Red D.

Četrtek, 11. novembra ob 20. uri: »Revizor«. Red C.

Petek, 12. novembra: Zaprto.

Peta dramska premiera v letošnji sezoni bo v nedeljo 14. t. m. zvečer. Vprijazni se povsod nadvse simpatično sprejeta Schurekova igra s petjem in godbo »Pesem s ceste«. Režira Malec, glasbene točke pa je naštudiral vojni kapelnik Jiránec.

Urednikova pošta

J. Č., Maribor: Žal ne moremo. V nobeni obliki...

Izginil iz dvokolesa kovčeg s 50 pari moških in ženskih nogavic. Policija vrši sedaj poizvedbe v svrhu izsleditve storilcev.

Bo že sam izkusil.

Očka in sinko sedita pri skupnem mo-drovanju:

»Očka, zakaj pa zmago predstavlja vedno ženska?«

Po premišljevanju tega kočljivega vprašanja žalostno odvrne očka:

»Tega ti zdaj ne morem povedati in razložiti, sinko, toda ko boš pa velik in oženjen, boš to že sam razumel!«

Japonci zasedli kitajske zemlje za pol Evrope — Priprave za dolgotrajno vojno — Važni sklepi kronskega sveta

TOKIO, 10. novembra. Vsa znamenja kažejo, da se pripravlja japonska na dolgo vojno. Dosedanje borbe se smatrajo v japonskih krogih kot uvod v veliko vojno, ki naj prinese obračun s sovjetsko Rusijo, Anglijo in Združenimi državami ameriški-mi. Japonska je odločena, da izrine navedene sile iz Azije. Zasedba severne Kitajske, ki je tako velika kakor pol Evrope, naj pospeši japonske načrte. V to svrhu se je sestala včeraj jap. vlada po mikado-

vim predsedstvom k važnim posvetovanjem vojno gospodarskega značaja. Doznava se, da so se sprejeli dekreti, ki se tičejo vseh narodno gospodarskih činite-ljev. Poskrbljeno je med drugim za brezhibno funkcioniranje prehrane prebivalstva, racioniranje življenjskih potrebščin, maksimiranje cen ter regulacije plač in mezde. Japonska vlada bo sinočnje sklepe kronskega sveta predložila obema zborni-cama v drugi polovici novembra.

Valencija se noče pogajati s Francm!

VALENCIJA, 10. novembra. Tukajšnja vlada najodločneje demantira poročilo generala Queippa de Llana o tem, da bi bila valencijska vlada preko londonske vlade poslala generalu Francu ponudbo za mi-

rovna pogajanja. V tem demantiju zatr-ljuje valencijska vlada, da se bo republi-kanska Španija borila naprej do končne zmage.

Sportna gibanje

Dilcarji pripravite se!

Kakor vsako leto, je tudi letos določil JZSS rok, do katerega morajo podsavezi javiti svoje prireditvene termine. Rok je sicer že potekel in so v glavnem že določeni termini najvažnejših prireditev, vendar savez še ni prejel poročila gorenskega in zagrebškega podsaveza. Zamudnika se bosta zaradi tega pač morala ravnati po prostih terminih, ki so še na razpolago.

Pravo tekmovalstvo se bo začelo seveda šele v januarju. Že prej so nekateri klubi in podsavezi razpisali cross-country teke kot pripravo za tekmovalce. Prva prireditev sta SK Ljubljana in Ilirija. Prvi bo imel 6. januarja v Ljubljani ali na Pokljuki klubski dan, isti dan pa tudi Ilirija svoj klubski dan v Planici. Od 6. do 8. januarja bodo tudi teke za prvenstvo Kopaonika v alpski kombinaciji in v teku na 18 km v izvedbi SPD Beograd. 9. januarja imata dan mariborski in sarajevski podsavez. Ta dan bodo tudi mladinske teke SK Ilirije v Ljubljani. Teden pozneje je na sporedu medklubski tek na 18 km v Planici ali Ljubljani v prireditvi SK Ljubljane, 17. jan. pa sta mladinska dneva ljubljanskega podsaveza in SK Javornika z Raketa. Sokolske savezne teke bodo tudi tokrat nekje v dravski banovini in sicer od 21. do 23. januarja. Ljubljanski podsavez bo izvedel svoje prvenstvo v klasični kombinaciji 22. in 23. januarja. Slednji termin je izbral tudi Sarajevski podsavez za prvenstvo v teku na 18 km kot samostojno disciplino. Od 26. do 28. jan. bo tekma za prvenstvo Beogradskega podsaveza na Kopaoniku v alpski kombinaciji in v teku na 18 km, mogoče tudi na 30 km. Sledila bo prva savezna prireditev in sicer 29. in 30. januarja na še ne določenem kraju državno prvenstvo v alpski kombinaciji. Na predzadnji dan januarja so še določeni mladinski dan v Liscach pri Celju Sm. kl. Celja, medklubski damski slalom Sm. kl.

Ljubljane v Žlebeh pri Mednem in skoki za prvenstvo Sarajevskega podsaveza kot drugi del klasične kombinacije.

V februarju so največje prireditve. Na Svečnico bodo mednarodne skakalne teke Sm. kl. Celja v Liscach, 5. in 6. državno prvenstvo v klasični kombinaciji, 6. februarja medklubski tek v smuku kot otvoritev novo izsekane stalne proge Jezerski vrh—Josipdol (SPD Maribor), klubski seniorski tek na 14 km SK Javornika, 13. februarja: slalom in smuk za juniorje pri Celjski koči (SPD Celje), smuk za prvenstvo sarajevskega podsaveza samostojno in prvi del alpske kombinacije, Orožnov smuk preko Pohorja (SPD Maribor), 22. febr.: mednarodni slalom pri Senjorjevem domu (SPD Maribor), medklubski smuk in slalom na Viševniku (Sm. kl. Ljubljana), slalom za prvenstvo Sarajevskega podsaveza samostojno in drugi del alp. kombinacije, 19. in 20. febr. medklubski tek v alpski kombinaciji (SK Ilirija), 27. febr.: mednarodne skakalne teke na 60 m na skakalnici v Planici (Sm. kl. Ljubljana), medklubski tek na 18 km na Pesku (SK Maribor).

5. in 6. marca klasična kombinacija za prvenstvo ljubljanskega podsaveza, 8.—13. marca državno akademsko prvenstvo (JASO), 13. marca savezno prvenstvo v skokih v Planici, 20. marca medklubski tek na 50 km na Pokljuki (Sm. kl. Ljubljana).

10. aprila smuk za zlati znak JASO, 24. aprila Triglavski dan v savezni prireditvi.

6. junija veleslalom pod Ojstrico (SPD Celje).

Razen navedenih prireditev bodo v primeru ugodnih snežnih prilik med 15. in 22. januarjem medklubske skakalne teke na Betnavi pri Mariboru v izvedbi Mariborskega podsaveza. Za 23. januar se potegujeta SPD Celje in Mariborski

podsavez za prvenstvo dravske banovine v slalomu. Gornjim prireditvam se bodo pridružile, kot rečeno, še teke Gorenskega in Zagrebškega podsaveza in njunih klubov.

Tega ne.

Gost: »To je škandal. V jedi sem našel tri muhe!«

Natakar: »Nič se ne razburjajte, gospod! Teli muh vam ne bomo zaračunali!«

Razno

STRIŽENJE 3
britje Dim 2 v Mlinski 8.
6310

RAZPRODAJA
20% popusta, kanditi, čokolada, keksi in trgovski inventar. Trgovina s kanditi, Maribor, Čafova 1. 6478

Danes v sredo
MARTINOVANJE PEČENE GOSKE
in prvovrstna vina restav. A. Senica, Tattenbachova. 6477

Posesti

LEPE PARCELE
dve minuti od avtobusne postaje, poceni naprodaj. Vprašati gostilna »Novi svet«, St. denci. 6472

Prodaj

OTROŠKI VOZIČKI
novi modeli, najcenejše pri tvrdki »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva ul. 6. 6469

NOVO »ROVAL« KOLO
po nizki ceni naprodaj. Aleksandrova 19, Pobrežje. 6483

Stanovanje

SPREJMEM GOSPODIČNO
v vso oskrbo. Istotam sprejem tudi nekaj abonementov. V meljskem okraju. Naslov v upravi. 6481

SOBO IN KUHINJO
oddam. Filipič, Pobrežka cesta 38. 6479

Pouk

NEMŠČINA, ITALIJANŠČINA
po lakhi, hitri metodi: Krekova 16, pritrilje, deno. 6484

Lokal

IŠČEM VEČJI LOKAL
v centru mesta s 1. januarjem ali februarjem. Ponudbe pod »Svetli lokal« na upravo lista. 6474

LOKAL
za delavnico iščem. Ponudbe na upravo pod »Delavnica«. 6470

Službo dobi

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
ali pomočnico za male komade sprejem. Verdonik, Gosposka 44. 6480

SPREJMEM DEKLE
za trgovino. Kos. Vetrinjska ul. 8. 6456

IŠČEM SAMSKEGA PEKA
z obrtno pravico, Ivan Rutnik, Ivanjkovci 6476

SLUŽKINJO
ki samostojno kuha sprejem. Naslov v upravi lista 6457

Flaneli za perilo

dražestni vzorci
Tekstilana Büdefeldt
Bogata izbira, nizke cene!

Spomnite se CMD!

STENICE in drugi mrčes, ki vas nadleguje v vaših stanovanjih uničuje

Desinsekcijski odd. MP Orožnova ul. 2/1, Maribor

Jamčimo za diskretnost in uspeh. 1128

Vaš dom in družino!

Filmajte z ozkim filmom!
Prinaša veselje in razvedrilo!

Domači kina

Movietone-Record!

Najidejalnejši kino-projektor!
Pripadajoči filmi vedno na zalogi.

Ivan Pečar, odd. Foto-Kino-Gospodka 11

Darujte za Pomožno akcijo!

GRAJSKI KINO

TELEFON 22-19

KRSTNA PREDSTAVA V JUGOSLAVIJI

Od četrтка 11. novembra do vključno srede 17. novembra 1937
predvajamo največji vojni film vseh časov

Dolamiti v plamenu!

Oj Doberdob, slovenskih fantov grob...

Alfa film

Vzvišena pesem o junaštvu in ljubezni najmlajših prostovoljcev svetovne vojne, njihova heroična borba za ljubljeno tirolsko rodno grudo, simfonija onih prekrasnih planin, katerih vsak pocdini vrh je tvoril nepremagljivo naravno trdnjavo proti krutemu, tuje zemlje lačnemu sovragu.

Po usodi zgodovine so po teh planinah tudi naši tatlje in možje prelivali kri in tisoči so tam v strašnih bojih našli svoj prerani grob.

Nobeden dosedanjih vojni filmov Vam še ni pričaral pred oči tako naravnih in pristnih slik najstrašovitějšíh bojov za vsako ped zemlje, krvavih jurišev v toči granat, divjega boja na nož, moža proti možu.

Vi vsi, ki ste dneve in mesece preživljali v kavernah, Vi vsi, ki ste občudovali v teh, s kryjo pretopljenih planinah sončni vzhod ob žvižganju svinčenk in grmenju topov, Vi vsi, ki ste seme izkryavelega naroda in ste doma v nemi grozi trepetali za svojce, oglejte si ta film, ki Vam prikazuje živo vse grozotne žrtve in nadčloveške napore Vaših očetov.

V to silno epopejo ljubezni do lastne zemlje je vpleten ljubavni roman mladega strelca in lepe plemkinje.

PREDPRODAJA: dnevno od 11.—12. ure dopoldne in popoldne eno uro pred začetkom prve predstave.

PREDSTAVE: dnevno ob 16., pol 19. in pol 21. uri. V nedeljo ob pol 15., pol 17., pol 19. in pol 21. uri.

Naša matineja:

V soboto, 13. novembra ob 2. uri popoldne in v nedeljo, 14. novembra ob pol 11. uri dopoldne:

Prvi kovbojski film letošnje sezone

KRI NI VODA (George O. Brien).